

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2018/19:AU1

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslagen för 2019 och bemyndigar regeringen att ingå ekonomiska åtaganden inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering i enlighet med ett förslag som lagts fram gemensamt av Moderaterna och Kristdemokraterna. De föreslagna anslagen uppgår till sammanlagt ca 18 miljarder kronor för 2019. Utskottets förslag avviker från budgetpropositionen när det gäller anslagen Etableringsåtgärder, Kommunersättningar vid flyktmottagande, Hemustrustningslån, Särskilda jämställdhetsåtgärder, Jämställdhetsmyndigheten, Åtgärder mot segregation och Delegationen mot segregation samt när det gäller ett beställningsbemyndigande. I fråga om övriga anslag och beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet finns det inga avvikelser mellan utskottets förslag och förslaget i budgetpropositionen. Därmed avstyrker utskottet Sverigedemokraternas, Centerpartiets och Liberalernas budgetförslag.

I betänkandet finns en reservation (SD) och fyra särskilda yttranden (S, SD, C, V, L, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:1 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering.

Ett trettiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13	7
Anslag inom utgiftsområde 13	7
Reservation	22
Anslag inom utgiftsområde 13 (SD).....	22
Särskilda yttranden	26
1. Anslag inom utgiftsområde 13 (S, V, MP)	26
2. Anslag inom utgiftsområde 13 (SD).....	29
3. Anslag inom utgiftsområde 13 (C)	29
4. Anslag inom utgiftsområde 13 (L)	30
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	33
Propositionen	33
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	33
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	36
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden	37
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	38
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden	39
<i>Bilaga 6</i>	
Reservanternas anslagsförslag	40
<i>Bilaga 7</i>	
Reservanternas förslag till beställningsbemyndiganden	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslag inom utgiftsområde 13

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 13 punkt 1 och motionerna

2018/19:108 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 8,

2018/19:1832 av Jan Ericson (M),

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 19 och 24–26 samt

2018/19:2932 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkandena 1, 3, 4 och 6–9 samt avslår motionerna

2018/19:735 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 16, 17 och 20,

2018/19:2372 av Henrik Vinge m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:2625 av Martin Ådahl m.fl. (C),

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 6, 17, 18, 20 och 28,

2018/19:2923 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 8 och 11 samt

2018/19:2961 av Gulan Avci m.fl. (L) yrkande 1.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2372 av Henrik Vinge m.fl. (SD) yrkande 2,

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2,

2018/19:2932 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkande 2 och

2018/19:2961 av Gulan Avci m.fl. (L) yrkande 2,

bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 13 punkt 2 och avslår motionerna

2018/19:2372 av Henrik Vinge m.fl. (SD) yrkande 3 och

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 29.

Reservation (SD)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 17 december 2018

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anna Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Johansson (S)*, Gulan Avci (L)*, Jessica Polfjärd (M), Patrik Björck (S)*, Saila Quicklund (M), Magnus Persson (SD), Helén Pettersson (S)*, Martin Ådahl (C)*, Ali Esbati (V)*, Ellen Juntti (M), Ebba Hermansson (SD), Johan Andersson (S)*, Sofia Damm (KD), Annelie Karlsson (S)*, Maria Nilsson (L)*, Sara Seppälä (SD) och Annika Hirvonen Falk (MP)*.

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2018/19:1 i de delar som gäller utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 som påverkar anslagen inom utgiftsområdet för 2019. Budgetpropositionen för 2019 har beslutats av en övergångsregering. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2019 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår i sina anslagsmotioner. Utskottets förslag till anslag och beställningsbemyndiganden finns i bilaga 4 och 5. Reservanternas förslag till anslag och beställningsbemyndiganden finns i bilaga 6 och 7.

I propositionen anføres att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (prop. 2018/19:1 utg.omr. 13 s. 11). Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har vissa generella justeringar av anslagen gjorts i enlighet med vad som redovisas i propositionen. Regeringen har avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet.

Under beredningen av ärendet har information lämnats till utskottet av regeringen genom arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson.

Utskottet har enligt 10 kap. 4 § riksdagsordningen inhämtat upplysningar från Regeringskansliet.

I ärendet har Jämställdhetsmyndigheten lämnat in en skrivelse.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Finansutskottet beslutade den 10 december 2018 att tillstyrka regeringens förslag till utgiftsramar för 2019 (bet. 2018/19:FiU1). Riksdagen beslutade den 12 december 2018 att fastställa utgiftstak, utgiftsramar och inkomster i statens budget enligt ett förslag som lagts fram i en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna (bet. 2018/19:FiU1 res. 5,

rskr. 2018/19:62). Utgiftsramen för 2019 för utgiftsområde 13 uppgår därmed till sammanlagt 17 967 483 000 kronor.

I detta ärende ska arbetsmarknadsutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen ska fördelas inom ramen för utgiftsområde 13. Riksdagen ska ta ställning till anslagen för utgiftsområdet genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår det att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13

Propositionen

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i propositionen en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Utskottets bedömning

Utskottet noterar den resultatredovisning som regeringen har lämnat och konstaterar att regeringen har avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten mot bakgrund av att propositionen har beslutats av en övergångsregering. Utskottet har inget ytterligare att anföra.

Anslag inom utgiftsområde 13

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering enligt utskottets förslag i bilaga 4 och lämnar de bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som utskottet föreslår i bilaga 5. Det innebär avvikelser i förhållande till regeringens förslag i budgetpropositionen när det gäller sju anslag och ett beställningsbemyndigande.

Jämför reservationen (SD) och särskilt yttrande 1 (S, V, MP), 2 (SD), 3 (C) och 4 (L).

Propositionen

I budgetpropositionen för 2019 föreslår regeringen att anslagen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering sammanlagt ska bestämmas till 18 486 483 000 kronor (prop. 2018/19:1 utg.omr. 13 punkt 1). För vissa anslag föreslår regeringen också att den bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag (punkt 2).

Eftersom budgetpropositionen har beslutats av en övergångsregering anges att utgångspunkten för förslagen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävs för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

I det följande sammanfattas regeringens förslag inom utgiftsområde 13, uppdelat per anslag. Regeringens förslag till anslag och beställningsbemyndiganden framgår i tabellform i bilaga 2 och 3.

Nyanlända invandrades etablering

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för åtgärder för att främja etablering i arbets- och samhällslivet samt för statsbidrag till kommuner för detta ändamål.

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget för 2019 föreslås uppgå till samma nivå som för 2018 anvisades i budgetpropositionen för 2018.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 238 430 000 kronor.

1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner och landsting för utgifter i samband med mottagandet av nyanlända invandrare. Anslaget får även användas för utgifter för uttagning av personer som ska vidarebosättas samt för resor för dessa personer vid vidarebosättning.

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget har anpassats i enlighet med gällande bestämmelser och till följd av förändrade volymer. Minskade volymer bidrar till lägre utgifter liksom även bl.a. det nya ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 13 196 275 000 kronor.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget får användas för utgifter för etableringsersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Sådan etableringsersättning får ges enligt förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Anslaget påverkas främst av antalet nyanlända som omfattas av etableringsuppdraget, vilket i sin tur påverkas av hur många som tas emot i

kommunerna. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget har anpassats i enlighet med gällande bestämmelser och till följd av förändrade volymer. Minskade volymer bidrar till lägre utgifter.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 3 707 530 000 kronor.

1:4 Hemutrustningslån: Anslaget får användas för utgifter för lån till nyanlända invandrare för inköp av hemutrustning.

Utgifterna för hemutrustningslån påverkas främst av antalet nyanlända som tas emot i en kommun och i vilken utsträckning de väljer att ta lån. Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget för 2019 föreslås uppgå till samma nivå som för 2018 anvisades i budgetpropositionen för 2018.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 202 863 000 kronor.

Diskriminering

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget får användas för Diskrimineringsombudsmannens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter för Nämnden mot diskriminering.

Jämfört med anvisat belopp i budgetpropositionen för 2018 ökas anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 124 984 000 kronor.

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget får användas för utgifter för insatser mot diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, homofobi och liknande former av intolerans samt för att främja lika rättigheter och möjligheter för hbtq-personer. Anslaget får även användas för bl.a. utgifter för statsbidrag till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck samt till verksamheter som förebygger och motverkar diskriminering och verksamheter som arbetar för att motverka rasism och liknande former av intolerans.

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget för 2019 föreslås uppgå till samma nivå som för 2018 anvisades i budgetpropositionen för 2018.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 72 919 000 kronor. Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 38 300 000 kronor 2020.

Jämställdhet

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för särskilda jämställdhetsåtgärder och för utgifter för statsbidrag för att stödja projekt och insatser som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män.

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att anslaget för 2019 föreslås uppgå till samma nivå som

för 2018 anvisades i budgetpropositionen för 2018. Den tidigare beräknade förstärkningen med 100 miljoner kronor av en tillfällig satsning inom ramen för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor genomförs inte. Den tidigare beräknade nedtrappningen med 43 miljoner kronor av en tillfällig förstärkning av åtgärder mot hedersrelaterat våld och förtryck genomförs inte heller.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 334 039 000 kronor.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget får användas för Jämställdhetsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Jämfört med anvisat belopp i budgetpropositionen för 2018 ökas anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 81 085 000 kronor.

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för kvinnors organisering. Bestämmelser finns i förordningen (2005:1089) om statsbidrag för kvinnors organisering.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 28 163 000 kronor. Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 28 163 000 kronor 2020.

Åtgärder mot segregation

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget får användas för utgifter för att minska och motverka segregation och för utgifter för statsbidrag som har detta syfte.

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär bl.a. att den beräknade ökningen av anslaget med 25 miljoner kronor fr.o.m. 2019 uteblir. Riksdagens beslut att flytta ändamål och verksamheter som avser statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden från utgiftsområde 19 till utgiftsområde 13 (prop. 2017/18:100, bet. 2017/18:KU40, rskr. 2017/18:419) innebär att anslaget ökas fr.o.m. 2019 med 425 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 478 000 000 kronor. Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2020–2027. Bemyndiganderamen påverkas bl.a. av ovan nämnda flytt av ändamål och verksamheter som avser statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden.

4:2 Delegationen mot segregation: Medlen får användas till förvaltningsutgifter för myndigheten Delegationen mot segregation.

Delegationen mot segregation ska den 1 januari 2019 ta över handläggningen av statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden från Tillväxtverket. Regeringen anför att myndighetens uppdrag

utökas och att anslaget därför bör ökas med 3 miljoner kronor fr.om. 2019. Medlen överförs från anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation, som minskas med motsvarande belopp. Vidare ökas anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2019 bestäms till 22 195 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna har var för sig presenterat alternativa anslagsförslag för 2019. Förslagen innebär såväl andra anslagsnivåer som förslag till nya anslag. Centerpartiet har ingen annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen. En sammanställning som visar hur motionsförslagen avviker från regeringens förslag finns i bilaga 2 och 3.

Moderaterna

Moderaterna anför i kommittémotion 2018/19:2932 av Jessica Polfjärd m.fl. att det nya utanförskap som växer fram drabbar utrikes födda särskilt hårt. Enligt Moderaterna har bara hälften av de som har kommit till Sverige som asylsökande ett jobb åtta år efter det att uppehållstillstånd har beviljats. För att möta det nya utanförskapet anser Moderaterna att det behövs reformer för att rusta människor med kunskap, bättre drivkrafter till jobb och nya vägar till jobb. Alla i Sverige ska göra allt de kan för att få jobb och egen försörjning.

I motionen lämnar Moderaterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 519 000 000 kronor och att sex anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Moderaterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2 och 3).

1:1 Etableringsåtgärder: För att justera för anslagsförändringar till följd av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen minskas anslaget med 10 000 000 kronor. Förslaget innebär att en planerad minskning av tidiga insatser för asylsökande aviserad i budgetpropositionen för 2018 genomförs.

1:4 Hemustrustningslån: Med anledning av anslagsförändringar till följd av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen minskas anslaget med 37 000 000 kronor för att justera för en sänkning av de högsta lånebeloppen som trädde i kraft i mars 2017.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: För att justera för anslagsförändringar till följd av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen ökas anslaget med 57 000 000 kronor. Detta innebär att en tillfällig satsning på 100 000 000 kronor inom ramen för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor aviserad i

budgetpropositionen för 2018 genomförs. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 6).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 40 000 000 kronor. Moderaterna motsatte sig införandet av en jämställdhetsmyndighet och anser att ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. Att inrätta en särskild myndighet för jämställdhetsfrågor kan få motsatt effekt genom att arbetet på andra myndigheter och aktörer sidoordnas och nedprioriteras. Som en konsekvens av denna bedömning anser Moderaterna att Jämställdhetsmyndigheten bör läggas ned och upphöra som myndighet den 31 december 2019. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 7) och i motion 2018/19:1832 av Jan Ericson. Vidare föreslås att ändamålet med anslaget ändras till att det får användas för Jämställdhetsmyndighetens förvaltningsutgifter för att fullfölja ingångna åtaganden och för att avveckla myndigheten. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 3).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 478 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Moderaterna anser att segregation bör motverkas genom reformer som leder till att fler människor arbetar och genom förbättrad integration. När det gäller tidigare beslut om bemyndiganden gör partiet bedömningen att det inte finns ingångna åtaganden som måste infrias 2019. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 8).

Vidare avvisar partiet regeringens förslag till nytt beställningsbemyndigande för anslaget. Förslaget finns i ett särskilt yrkande (yrkande 2).

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 11 000 000 kronor. Moderaterna anser att segregation ska motverkas genom reformer som gör att fler går till jobbet, att fler lär sig svenska och att fler går ut skolan med fullständiga betyg, inte genom att tillsätta fler delegationer och myndigheter. Moderaterna anser därför att Delegationen mot segregation bör läggas ned och upphöra som myndighet den 31 december 2019. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 9). Vidare föreslås att ändamålet med anslaget ändras till att det får användas för myndighetens förvaltningsutgifter i syfte att avveckla myndigheten Delegationen mot segregation. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 4).

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2372 av Henrik Vinge m.fl. anför Sverigedemokraterna att partiet under lång tid har påtalat brister och invänt mot hur politiken utformats inom de områden som utgiftsområde 13 omfattar. Sverigedemokraterna motsätter sig den integrationspolitik som förts hittills, där statliga medel går till exempelvis föreningar baserade på etnicitet och särskilda möjligheter som endast personer födda utanför Sverige kan ta del av. Sverigedemokraternas politik bygger i stället på att skapa ett samhälle för samtliga invånare, där den som kommer till Sverige också förväntas, och därigenom ges möjlighet, att bli en del av det svenska samhället.

I motionen lämnar Sverigedemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 7 815 187 000 kronor och att tio anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Ett nytt anslag föreslås (Obligatorisk förskola).

Sverigedemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2 och 3).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget minskas med 238 430 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna avvisar anslaget bl.a. därför att partiet motsätter sig bidrag och specialåtgärder riktade mot grupper som avgränsats på etnisk grund.

1:2 Kommunersättningar vid flyktmottagande: Anslaget minskas med 3 299 069 000 kronor. Förslaget ligger i linje med de minskade mottagningsnivåer som följer av Sverigedemokraternas politik på det migrationspolitiska området, bl.a. att fullfölja åtaganden gentemot kommuner fram till dess att svenskt asylmottagande beräknas upphöra.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget minskas med 3 707 530 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna avvisar anslaget bl.a. därför att partiet anser att deltagande i och eventuell ersättning för deltagande i en arbetsmarknadsåtgärd inte ska baseras på om en person är nyanländ eller inte.

1:4 Hemutrustningslån: Anslaget minskas med 202 863 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna avvisar anslaget bl.a. därför att partiet anser att standarden i boenden i Migrationsverkets regi bör tillgodose behoven för den som är på flykt och att ytterligare hemutrustning bör finansieras av egna medel.

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 62 492 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraterna vill lägga ned myndigheten Diskrimineringsombudsmannen, ett arbete som påbörjas under 2019.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 50 000 000 kronor. Sverigedemokraterna föreslår att det inrättas fler kvinnojourer som har hedersvåld som särskilt kompetensområde, s.k. hedersjourer. För att säkerställa trygghet och långsiktighet i kvinnojourernas arbete föreslår partiet vidare att kvinnojourerna får ett ökat stöd. Partiet föreslår också ett ökat stöd till Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) som bl.a. ska användas för att utveckla den nationella stödtelefonen. Förslagen finns också i kommittémotion 2018/19:735 av Richard Jomshof m.fl. (yrkandena 16, 17 och 20).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 40 543 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraterna motsatte sig att myndigheten inrättades och föreslår nu att en avveckling av myndigheten inleds. Förslaget finns även i kommittémotion 2018/19:108 av Magnus Persson m.fl. (yrkande 8).

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget minskas med 28 163 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna motsätter sig olika former av bidrag som bygger på särbehandling.

Vidare avvisar partiet regeringens förslag till nytt beställningsbemyndigande för anslaget. Förslaget finns i ett särskilt yrkande (yrkande 3).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 478 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Sverigedemokraterna välkomnar i och för sig regeringens ambitioner på området, men anser att segregationsbrytande åtgärder ska vidtas inom andra utgiftsområden och fokusera på generella lösningar.

Vidare avvisar partiet regeringens förslag till nytt beställningsbemyndigande för anslaget. Förslaget finns i ett särskilt yrkande (yrkande 2).

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 11 098 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraterna vill lägga ned myndigheten Delegationen mot segregation, ett arbete som påbörjas under 2019.

Nytt anslag

Obligatorisk förskola: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 203 000 000 kronor anslås för 2019. Sverigedemokraterna anser att för många som har utländska föräldrar och växer upp i s.k. utsatta områden upplevs majoritetssamhället som någonting annorlunda. Den som står utanför det svenska samhället har också sämre möjligheter att stå emot förtryck och hedersnormer. För att underlätta för de barn som växer upp i utanförskapsområden vill Sverigedemokraterna att förskolan under vissa omständigheter ska vara obligatorisk för barn mellan tre och fem år. Förskolan ska enligt partiet kunna fungera som ett fönster in i det svenska samhället och barnen ska kunna få med sig språket och en känsla av att det svenska samhället inte är något främmande utan i stället någonting man har en förståelse för och en relation till.

Centerpartiet

I kommittémotion 2018/19:2625 av Martin Ådahl m.fl. anför Centerpartiet att nycklarna till att klara ett antal stora samhällsutmaningar ryms inom utgiftsområde 13. Inte minst integrationen av nyanlända är viktig. Ett snabbt och väl fungerande mottagande är av största vikt för den enskilde, för att garantera hög sysselsättning och för att säkerställa god kostnadskontroll i den offentliga sektorn. För att åstadkomma detta krävs det att nyanlända invandrare ges rätt och möjlighet att snabbt få sin kunskap inventerad, validerad och kompletterad. Lika viktigt enligt Centerpartiet är det att nyanlända ges rätt att arbeta från dag ett.

I motionen föreslår Centerpartiet ingen annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. framför Kristdemokraterna att deras utgångspunkt för integrationspolitiken är att ge människor förutsättningar för att kunna ta ansvar för sitt eget liv. Det offentliga ska sträva efter goda levnadsvillkor för alla invånare samt skapa lika möjligheter för utveckling och förverkligande av livsprojekt. Integration handlar om att ta vara på de människor som i dag söker sig till Sverige.

I motionen lämnar Kristdemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 1 177 495 000 kronor och att sju anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Ett nytt anslag föreslås (Jämställdhetsdelegation).

Kristdemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2 och 3).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget minskas med 39 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att mottagandet av asylsökande redan från ankomsten behöver ha som syfte att inleda integrationsprocessen i Sverige, och föreslår därför ett asylprogram för att underlätta etableringen i Sverige (se utg.omr. 1). Som en följd av detta avvisar Kristdemokraterna regeringens satsning på information till nyanlända inom detta anslag.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget minskas med 650 000 000 kronor. Kristdemokraterna föreslår att etableringsersättningen minskas med 35 kronor per dag. Vidare menar Kristdemokraterna att den alliansgemensamma reformen om inträdesjobb leder till minskade utgifter inom anslaget. Förslaget om sänkt etableringsersättning finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 6).

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 107 700 000 kronor. Kristdemokraterna justerar för anslagsförändringar till följd av de särskilda budgetprinciper som regeringen har tillämpat. Detta innebär bl.a. att den tidigare aviserade tillfälliga satsningen på 100 000 000 kronor inom ramen för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor genomförs. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 25).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 81 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Kristdemokraterna motsatte sig inrättandet av Jämställdhetsmyndigheten och föreslår att myndigheten läggs ned. Inrättandet av myndigheten har skett på bekostnad av en rad fungerande verksamheter. Verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) och samordningen som Länsstyrelsen i Stockholms län bedrev när det gäller arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål har drabbats. Dessa båda verksamheter bör enligt Kristdemokraterna återställas. Förslagen om NCK, Länsstyrelsen i Stockholm län och Jämställdhetsmyndigheten finns även i särskilda yrkanden (yrkandena 17–19).

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget minskas med 28 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Kristdemokraterna anser att

kvinnors delaktighet i civilsamhällets institutioner är viktigt men att detta ryms inom ordinarie strukturer för föreningsliv och organisering. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 28).

Vidare avvisar partiet regeringens förslag till nytt beställningsbemyndigande för anslaget. Förslaget finns i ett särskilt yrkande (yrkande 29).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 478 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Kristdemokraterna anser att segregation bör motverkas genom andra insatser, såsom reformer som leder till att fler människor arbetar och ett förbättrat utbildningsväsende. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 24).

Vidare avvisar Kristdemokraterna regeringens förslag till nytt beställningsbemyndigande för anslaget. Förslaget finns i ett särskilt yrkande (yrkande 2).

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 22 195 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Kristdemokraterna föreslår att myndigheten läggs ned och hänvisar till andra åtgärder mot segregation, t.ex. förbättrad svenska för invandrare och samhällsorientering redan under asyltiden. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 26).

Nytt anslag

Jämställdhetsdelegation: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 13 000 000 kronor anslås för 2019. Kristdemokraterna föreslår att det inrättas en delegation för jämställdhet som ska ansvara för att samordna insatserna på jämställdhetspolitikens område. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 20).

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2961 av Gulan Avci m.fl. anför Liberalerna att invandring har gjort Sverige bättre, smartare och rikare. Men Sverige har i dag varken en liberal migrationspolitik eller en fungerande integration. En stängd arbetsmarknad och stelbenta system gör enligt partiet integrationen lång och svår. Barn växer upp omgivna av vuxna som saknar jobb och inte talar svenska. Många flickor och pojkar lever i hederns järngrepp. En liberal integrationspolitik – med fokus på jobb, språk och utbildning – ger var och en de verktyg som behövs för att växa, försörja sig själv och fullt ut delta i det svenska samhället.

I motionen lämnar Liberalerna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 257 000 000 kronor och att nio anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen har föreslagit. Två nya anslag föreslås (System för språk- och samhällstest medborgarskap och Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck).

Liberalerna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2 och 3).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget ökas med 145 000 000 kronor. Liberalerna föreslår en satsning på svenska för invandrare (sfi) och anser bl.a. att sfi måste anpassas ännu bättre utifrån varje individs kunskaper och förutsättningar. Vidare anser Liberalerna att det behövs ökat fokus på resultat och föreslår en kontrollstation efter 52 veckors sfi-studier. Beroende av resultatet kan personen i stället hänvisas till jobb eller praktik. Liberalerna vill även att det ska bli enklare att läsa sfi med yrkesinriktning (sfx) i kombination med kompletterande utbildningar. Vidare föreslås kurser i svenska för föräldradediga, t.ex. inom ramen för öppna förskolan. Förslaget om en kontrollstation efter 52 veckors sfi-studier finns även i partimotion 2018/19:2923 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 11).

1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande: Anslaget ökas med 100 000 000 kronor. Avvikelsen beror på att Liberalerna föreslår att antalet samhällsorienteringstimmar ska utökas från dagens 60 timmar till 100 timmar. Partiet anser vidare att all samhällsinformation, både under asyltiden och etableringstiden, ska fokusera på att ge både kvinnor och män tydlig information om rättigheter, skyldigheter och kunskap om svensk arbetsmarknad. Informationen ska baseras på svensk lagstiftning och betona principer som är centrala för vårt demokratiska, sekulära och jämställda samhälle.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget minskas med 199 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Liberalerna anser att kraven på att delta i etableringsinsatser måste öka och därför föreslår att den som inte deltar i etableringsåtgärder ska få sänkt etableringsersättning. Avvikelsen beror också på reformen om inträdesjobb (se utg.omr. 14) som enligt Liberalernas leder till minskade utgifter inom anslaget. Förslaget om ökade krav på deltagande i etableringsinsatser finns även i partimotion 2018/19:2923 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 8).

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget minskas med 15 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Liberalerna avvisar regeringens förslag om fortsatt utökat anslag till antidiskrimineringsbyråernas arbete.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget minskas med 50 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Liberalerna vill införa ett nytt anslag för insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck. Inom ramen för anslaget föreslår partiet att 50 000 000 kronor öronmärks för mer resurser till bl.a. skyddade boenden.

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 378 000 000 kronor. Liberalerna avvisar regeringens satsningar på området. Partiet föreslår i stället att 100 000 000 kronor öronmärks till ett permanent prestationsbaserat stimulansbidrag till kommuner och stadsdelar som aktivt jobbar med att förbättra situationen i utsatta områden.

Vidare avvisar partiet regeringens förslag till nytt beställningsbemyndigande för anslaget. Förslaget finns i ett särskilt yrkande (yrkande 2).

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 10 000 000 kronor. Liberalerna föreslår att myndigheten Delegationen mot segregation läggs ned under 2019.

Nya anslag

System för språk- och samhällstest medborgarskap: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 25 000 000 kronor anslås för 2019. Liberalerna anser att det ska vara obligatoriskt att delta i samhällsinformation och språkundervisning från dag ett. Kunskaper om det svenska samhället och demokratiska värderingar är enligt Liberalerna centralt för att kunna bygga sin framtid i Sverige. Partiet föreslår att den som vill bli medborgare ska göra ett språk- och samhällsprov.

Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 125 000 000 kronor anslås för 2019. Liberalerna anser att en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna i dag är att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Partiet föreslår därför att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck stärks och permanentas genom en särskild satsning om en halv miljard kronor under fyra år. I detta ligger bl.a. att det civila samhället och organisationer som arbetar med hedersfrågor får ökat stöd.

Utskottets ställningstagande

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen har följaktligen varit den budget som riksdagen beslutade för 2018. Att en övergångsregering är bunden av vissa principer fråntar dock inte riksdagen vare sig rätten eller ansvaret att besluta om statens budget. Våra grundlagar är tydliga om var finansmakten vilar. Det är riksdagen som har befogenheten att besluta om skatter och statens utgifter. Utskottet konstaterar att vissa partier trots detta valt att avstå från att lägga fram egna budgetförslag i riksdagen i årets budgetprocess.

Sverige kan dock inte vänta på reformer. Vi behöver stärka svensk ekonomi, jobbskapande och grundfunktioner i samhället. Utskottet har, som framgår nedan, en annan uppfattning när det gäller anslagsramen för utgiftsområdet, politikens inriktning och fördelningen av anslagen inom utgiftsområdet än den som återges i budgetpropositionen för 2019, och ställer sig därför bakom det förslag till anslagsanvisning som Moderaterna och Kristdemokraterna har presenterat i utskottet.

Politiken måste ha beredskap för att på bästa sätt tillvarata de möjligheter som en betydande befolkningsökning innebär. På samma gång måste kostnaderna som det stora mottagandet under de senaste åren medfört minimeras. Utskottet anser att Sverige inte i tillräckligt hög utsträckning har fått in utrikes födda och nyanlända på arbetsmarknaden. Allt för många nyanlända saknar jobb och blir i stället beroende av bidrag, vilket är skadligt för varje enskild människa som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap. Ett växande och utbrett utanförskap ökar också samhällets kostnader.

Det främsta skälet för att se till att människor i utanförskap och bidragsberoende får ett arbete är att ge människor frihet över sitt eget liv. Men att fler nyanlända arbetar är också mycket viktigt för svensk ekonomi som helhet. Utskottet välkomnar därför att riksdagen tagit ett första steg genom att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att höja taket för RUT-tjänster till 50 000 kronor per den 1 juli 2019. Utskottet välkomnar också vad som anförs om att bredda antalet tjänster som omfattas av RUT-avdraget (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). Denna reform ökar förutsättningarna för att fler enkla jobb ska skapas och öka sysselsättningen bland främst nyanlända.

Det svenska språket är en nyckel för att komma in i det svenska samhället. En god svenskundervisning är därför avgörande för den enskilde och gynnar samhället i stort. För att stärka möjligheterna till integration anser utskottet också att det är av yttersta vikt att nyanlända tidigt får ta del av samhällsinformation, där bl.a. information om vilka rättigheter och skyldigheter man har i Sverige ingår som en central del. Utskottet noterar i sammanhanget att Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna gemensamt i en motion som inte behandlas i detta betänkande har föreslagit en utökad samhällsorientering från 60 till 100 timmar (mot. 2018/19:2819).

För att förbättra integrationen anser utskottet vidare att det är viktigt att stödja inläringen av svenska språket i tidig ålder. Utskottet noterar även här att Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna gemensamt i ovan nämnda motion som inte behandlas i detta betänkande har föreslagit att inrättandet av en språkförskola för nyanländas barn bör utredas (mot. 2018/19:2819).

Det förslag till anslagsfördelning som Moderaterna och Kristdemokraterna har presenterat inom utgiftsområde 13 överensstämmer med Moderaternas motion för utgiftsområdet (mot. 2018/19:2932) med den skillnaden att en omfördelning föreslås från anslaget Kommunersättningar vid flyktingmottagande till anslaget Åtgärder mot segregation. Förslaget som utskottet ställer sig bakom innebär alltså avvikelser från budgetpropositionen när det gäller anslagen Etableringsåtgärder, Kommunersättningar vid flyktingmottagande, Hemutrustningslån, Jämställdhetsmyndigheten, Särskilda jämställdhetsåtgärder, Åtgärder mot segregation och Delegationen mot segregation. Utskottet avvisar också ett bemyndigande gällande anslaget Åtgärder mot segregation. Nedan redogör utskottet närmare för dessa avvikelser.

När det gäller genomförandet av jämställdhetspolitiken vill utskottet framhålla att ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. Inrättandet av en särskild myndighet för jämställdhetsfrågor kan få motsatt effekt genom att arbetet hos andra myndigheter och aktörer sidoordnas och nedprioriteras. Inrättandet av Jämställdhetsmyndigheten skedde också på bekostnad av en rad redan befintliga och fungerande verksamheter. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att Jämställdhetsmyndigheten läggs ned och upphör som myndighet

den 31 december 2019. För 2019 tillförs anslaget 3:2 Jämställdhetsmyndigheten drygt 41 miljoner kronor. Utskottet vill här uppmärksamma att ändamålet med anslaget 3:2 ändras till att användas för Jämställdhetsmyndighetens förvaltningsutgifter för att fullfölja ingångna åtaganden och för att avveckla myndigheten. Det får bli en uppgift för regeringen att se över hur de viktiga uppdrag som nu samlats hos Jämställdhetsmyndigheten på bästa sätt kan tas om hand och överföras och återföras till lämpliga myndigheter och aktörer. Utskottet vill understryka vikten av att denna övergång sker på ett sätt som gör att kunskap och erfarenhet på området inte går förlorad. Det är naturligtvis angeläget att värna om befintliga verksamheter som är betydelsefulla för jämställdhetsarbetet.

När det gäller anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder noterar utskottet att den justering som gjorts i budgetpropositionen till följd av de principer som tillämpats har medfört att den tidigare aviserade satsningen om 100 miljoner kronor inom ramen för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor inte kunde genomföras som beräknat. Utskottet för sin del anser att dessa medel är särskilt viktiga och föreslår därför att anslaget ökas med 57 miljoner kronor för detta ändamål.

När det gäller arbetet mot segregation kan utskottet visserligen instämma i regeringens ambition att det måste bedrivas kraftfullt och långsiktigt. Utskottet anser emellertid att segregation ska motverkas genom reformer som gör att fler går till jobbet, lär sig svenska och går ut skolan med fullständiga betyg, och inte genom att tillsätta fler delegationer och myndigheter. Därför föreslår utskottet att Delegationen mot segregation läggs ned och upphör som myndighet den 31 december 2019. För 2019 anvisas anslaget 4:2 Delegationen mot segregation drygt 11 miljoner kronor. Utskottet vill här uppmärksamma att ändamålet med anslaget 4:2 ändras till att användas för myndighetens förvaltningsutgifter i syfte att avveckla myndigheten.

På liknande sätt resonerar utskottet när det gäller anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation. Segregation bör motverkas genom reformer som leder till att fler människor arbetar och genom förbättrad integration. Utskottet anser att anslaget bör upphöra och avvisar regeringens förslag till beställningsbemyndigande. Det har dock under utskottets beredning av ärendet framkommit att berörda myndigheter nyligen beslutat om statsbidrag i enlighet med tidigare beslutade bemyndiganden. För att finansiera ingångna åtaganden som kan komma att behöva betalas ut i början av 2019 föreslår utskottet därför att 100 miljoner kronor omfördelas från anslaget 1:2 Kommunersättning vid flyktningmottagande till anslaget 4:1. Det får bli en uppgift för regeringen att vid behov återkomma med en ändringsbudget för dessa anslag.

Avslutningsvis vill utskottet uppmärksamma att till följd av de särskilda principer som tillämpats i propositionen föreslås justeringar när det gäller anslagen 1:1 Etableringsåtgärder och 1:4 Hemutrustningslån.

Sammanfattning

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet delvis tillstyrker Moderaternas och Kristdemokraternas anslagsanvisning i motionerna 2018/19:2932 (M) och 2018/19:2915 (KD) och avstyrker budgetpropositionen i motsvarande delar. Övriga förslag i budgetpropositionen tillstyrks. De motioner som föreslår en annan anslagsanvisning avstyrks.

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet även tillstyrker övriga motionsyrkanden i de delar de motsvarar utskottets anslagsanvisning. Följaktligen avstyrker utskottet de yrkanden som inte motsvarar utskottets förslag.

Utskottets förslag om anslagen och beställningsbemyndigandena framgår av bilaga 4 och 5.

Reservation

Anslag inom utgiftsområde 13 (SD)

av Magnus Persson (SD), Ebba Hermansson (SD) och Sara Seppälä (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 enligt reservanternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2372 av Henrik Vinge m.fl. (SD) yrkande 1,
bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 13 punkt 1 och motionerna
2018/19:108 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 8,
2018/19:735 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 16, 17 och 20,
2018/19:1832 av Jan Ericson (M),
2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 19, 24, 26 och 28 samt
2018/19:2932 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkandena 7–9 och
avslår motionerna

2018/19:2625 av Martin Ådahl m.fl. (C),
2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 6, 17, 18, 20 och 25,
2018/19:2923 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 8 och 11,
2018/19:2932 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkandena 1, 3, 4 och 6 samt
2018/19:2961 av Gulan Avci m.fl. (L) yrkande 1.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i reservanternas förslag i bilaga 7.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2372 av Henrik Vinge m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 2 och 29,
2018/19:2932 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkande 2 och
2018/19:2961 av Gulan Avci m.fl. (L) yrkande 2 och
bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 13 punkt 2.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna har i sin partimotion om budgeten för 2019 (2018/19:1913) lagt fram förslag om utgiftsramarna för statsbudgetens utgiftsområden och pekat ut de fokusområden som har varit avgörande för partiets prioriteringar i budgeten. Inom partiets fokusområden – vården, rättsväsendet, sammanhållningen samt migration och integration – krävs

omfattande och skyndsamma reformer för att inte samhällskontraktet ska lösas upp.

För utgiftsområde 13 innebär vårt förslag en betydligt snävare ram än vad som föreslås av såväl övergångsregeringen i budgetpropositionen som av utskottet. Riksdagen beslutade den 12 december 2018 att ställa sig bakom Moderaternas och Kristdemokraternas förslag om utgiftsramar (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). Sverigedemokraterna kan konstatera att det inte finns något hinder att vi nu, under det andra steget i beslutsprocessen, ställer oss bakom Sverigedemokraternas förslag om anslagen inom utgiftsområde 13. En majoritet för vårt förslag skulle innebära bättre hushållning med statens resurser än vad som kommer att bli följden av utskottets förslag.

Utgiftsområde 13 omfattar nyanländas etablering, diskriminering, jämställdhet och segregation. Sverigedemokraterna har under lång tid påtalat brister i den politik som förts på dessa områden och har också kunnat visa på omfattande ineffektivitet inom dessa områden. Sverigedemokraterna delar den grundläggande utgångspunkten att likabehandling ska råda och att vare sig kön eller härkomst eller övriga diskrimineringsgrunder ska påverka en människas möjlighet att leva, verka och uppnå sina drömmar.

Genom avsevärt minskade nivåer på flyktingmottagandet kan stora kostnadsbesparingar på utgiftsområdet göras, framför allt när det gäller anslag kopplade till nyanlända invandrades etablering. Sverigedemokraterna motsätter sig ineffektiva och dyra etableringsåtgärder och anser det oacceptabelt att statliga medel går till exempelvis föreningar baserade på etnicitet och särskilda möjligheter som endast personer födda utanför Sverige kan ta del av. I stället bygger vår politik på att skapa ett samhälle för samtliga invånare, där den som kommit till vårt land förväntas och ges möjlighet att bli en del av vårt samhälle. De reformer vi gör inom andra områden, såsom satsningar för en balanserad arbetsmarknad, en stark välfärd och ett levande näringsliv, kommer samtliga invånare till del och bygger ett sammanhållet Sverige.

Sverigedemokraterna anser att det finns stora möjligheter att förstärka de offentliga finanserna genom att göra omprioriteringar inom flera anslag under området nyanlända invandrades etablering. Eventuella satsningar för att främja etablering bör i princip inte ske förrän ett asylärende har avgjorts. Vidare är det inte lämpligt med åtgärder som är riktade mot grupper som avgränsats på etnisk grund. Med detta som utgångspunkt föreslår vi att anslaget 1:1 Etableringsåtgärder dras in i sin helhet. Vidare finns det stora möjligheter till besparingar inom anslaget 1:2 Kommunersättning vid flyktingmottagande genom att minska anslaget i takt med de minskade mottagningsnivåer som blir en följd av Sverigedemokraternas politik. Vi vill även helt avskaffa anslaget 1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare. Det bör inte finnas någon specifik etableringsersättning, och arbetsmarknadsåtgärder bör inte baseras på om en person är nyanländ eller inte. Som en konsekvens av att etableringsersättningen avskaffas kan

kommunernas kostnad för försörjningsstöd väntas öka något. Sverigedemokraterna föreslår att kommunerna kompenseras för detta (se utg.omr. 25). Vidare finns det skäl att helt avskaffa anslaget 1:4 Hemustrustningslån. Det är en naturlig följd av Sverigedemokraternas inställning att standarden i boenden i Migrationsverkets regi bör tillgodose behoven för den som är på flykt och att ytterligare hemustrustning bör finansieras av egna medel.

Sverigedemokraterna anser att Diskrimineringsombudsmannen som myndighet har fungerat bristfälligt och bidragit till rättsosäkerhet inom sitt rättsområde då flertalet fall lösts genom förlikning i stället för att prövas rättsligt. Under de år som myndigheten existerat har den också ett flertal gånger kritiserats för att verka opinionsbildande snarare än som en stödinsats för dem som är i behov av hjälp vid rättsliga tvister. Vi föreslår därför att Diskrimineringsombudsmannen läggs ned och att myndighetens förvaltningsanslag halveras för 2019 för att påbörja nedläggningen.

När det gäller jämställdhetsområdet anser vi att det är viktigt att prioritera arbetet för kvinnofrid och förstärka och utvidga jourverksamheternas arbete. För att säkerställa trygghet och långsiktighet i kvinnojourernas arbete förespråkar Sverigedemokraterna ett ökat stöd till landets kvinnojourer. Våldsutsatta män och personer utsatta för hedersförtryck bör ha någonstans att vända sig, varför särskilda stödjourer med specialistkompetens anpassade efter deras situation bör utökas i antal. Vidare vill vi utöka stödet till verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) som delvis går ut på att utveckla den nationella stödtelefonen dit våldsutsatta kvinnor kan vända sig om de behöver råd och stöd. Sverigedemokraterna anser även att en del befintliga resurser från s.k. jämställdhetsbudgetering och integrering bör omfördelas till brottsoffer- och jourverksamhet. Våra prioriteringar på detta område innebär att anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder bör tillföras ökade medel.

Sverigedemokraterna motsatte sig redan från början en ny jämställdhetsmyndighet då behovet av en sådan bedömdes saknas. Trots detta startade Jämställdhetsmyndigheten officiellt sitt uppdrag i januari 2018. Vi anser att regeringen inte har kunnat visa på några tydliga fördelar med denna myndighet och inte heller tagit hänsyn till de risker och nackdelar en ny myndighet kan föra med sig. En avveckling bör därför påbörjas. Sverigedemokraterna tar i sitt budgetförslag hänsyn till att det tar tid att avveckla en myndighet och föreslår därför att myndighetens förvaltningsanslag halveras för 2019 och därefter tas bort i sin helhet 2020. Sverigedemokraterna välkomnar att utskottet delar vår bedömning i denna fråga.

Sverigedemokraterna anser även att anslaget 3:3 Bidrag till kvinnors organisering och tillhörande beställningsbemyndigande, som hanteras av Jämställdhetsmyndigheten, bör tas bort i sin helhet. Bidrag bör inte bygga på särbehandling och ett anslag som riktar sig enbart till kvinnors organisering riskerar att stjälpa jämställdhetsarbetet snarare än att hjälpa det.

När det gäller åtgärder mot segregation välkomnar Sverigedemokraterna visserligen åtgärder som kan medverka till att bryta segregationen i samhället. Vi anser dock inte att sådana åtgärder ska utformas så att de riktar in sig mot specifika grupper baserat på dessa gruppers etnicitet. Sverigedemokraterna vill i stället se generella lösningar som är lika för alla medborgare. Det är rätt väg för att främja etablering på arbetsmarknaden. Sverigedemokraternas åtgärder för att komma åt segregationen finns således inom andra utgiftsområden. Med dessa utgångspunkter bör anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation och tillhörande beställningsbemyndigande tas bort i sin helhet. Vår utgångspunkt att åtgärder mot segregation inte ska vara riktade mot specifika grupper utan vara generella lösningar som är lika för alla medborgare innebär att vi inte kan se något mervärde i det arbete som bedrivs av Delegationen mot segregation. En nedläggning av myndigheten bör därför påbörjas och förvaltningsanslaget halveras för 2019. Sverigedemokraterna välkomnar att utskottet delar vår bedömning även i denna fråga.

För att underlätta för barn som växer upp i utanförskapsområden vill Sverigedemokraterna att förskolan under vissa omständigheter ska vara obligatorisk för barn mellan tre och fem år. Förskolan ska då kunna fungera som ett fönster in i det svenska samhället. Förhoppningsvis kan detta leda till att barn som växer upp i utanförskap ändå kan få med sig språket och en känsla av att det svenska samhället inte är någonting främmande utan någonting man har förståelse för och en relation till sedan barndomen. Sverigedemokraterna avsätter medel för detta ändamål under ett nytt anslag (Obligatorisk förskola).

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker vi Sverigedemokraternas förslag till anslagsfördelning och beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 13. Det innebär att vi också avstyrker budgetpropositionen i motsvarande delar. Övriga förslag i budgetpropositionen tillstyrks.

Våra förslag till anslag och beställningsbemyndiganden för utgiftsområde 13 finns sammanställda i bilaga 6 och 7.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 13 (S, V, MP)

Anna Johansson (S), Patrik Björck (S), Helén Pettersson (S), Ali Esbati (V), Johan Andersson (S), Annelie Karlsson (S) och Annika Hirvonen Falk (MP) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi vill ha, genom att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag. De utgiftsramar som beslutats och som nu gäller i det andra steget i budgetprocessen är andra än de vi förespråkade. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsanvisningen inom utgiftsområde 13.

Efter valet hösten 2018 röstade fler än hälften av den nyvalda riksdagens ledamöter nej på frågan om statsministern hade tillräckligt stöd i riksdagen, detta trots att de rödgröna partierna utgör det största blocket med 144 mandat mot de borgerliga partiernas 143 mandat. Med anledning av detta entledigades samtliga statsråd och Sverige styrs av en övergångsregering. Eftersom någon ny regering ännu inte har tillträtt uppehåller de entledigade statsråden sina befattningar som en övergångsregering, i enlighet med regeringsformens bestämmelser.

Detta är första gången som en övergångsregering lämnar en budgetproposition till riksdagen. I regeringsformen, riksdagsordningen och budgetlagen finns bestämmelser om budgetpropositionen och dess innehåll. Någon särskild reglering av hur en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering ska utformas finns inte.

I en promemoria från Statsrådsberedningen har vissa riktlinjer utfärdats för det praktiska arbetet i Regeringskansliet under en övergångsregeringsperiod. Konstitutionsutskottet har vid granskningar av en övergångsregerings befogenheter hänvisat till dessa riktlinjer. Enligt riktlinjerna bör en övergångsregering endast avgöra löpande eller brådskande ärenden. Vidare anges att en övergångsregering inte bör lägga fram propositioner som är politiskt kontroversiella eller som har en tydlig partipolitisk inriktning.

När det särskilt gäller en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering anges att den inte bör innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning. Av regeringsformen följer vidare att den senast beslutade budgeten ska fortsätta att gälla för det fall riksdagen inte beslutat om en ny budget. Vid framtagandet av denna proposition har regeringen därför bedömt att budgeten för 2019 bör utformas med utgångspunkt i budgeten för 2018, i väntan på att en ny regering tillträder och kan lämna de förslag till ändringar som följer av dess politiska inriktning. Med beaktande av detta har särskilda principer tagits fram för utformningen av denna proposition. Principerna har tagits fram efter kontakter med företrädare för

regeringspartierna och Vänsterpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

En övergångsbudget är ingen permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den heller inte avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärden och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin ekonomiska politik. Det är när en sådan proposition läggs fram av en nyttillträdd regering som det är rimligt att motionera som oppositionsparti.

Vi anser att regeringen har redogjort för principerna, som tagits fram efter den process som varit, på ett klargörande sätt och tillämpat dem lojalt i arbetet med att ta fram budgetpropositionen för 2019. Men det ska inte tolkas som att övergångsregeringens budgetproposition ger uttryck för våra partiers politiska prioriteringar. Frågan väcktes därför om vi i likhet med oppositionspartierna borde lägga fram budgetmotioner under den allmänna motionstiden. Vi har dock valt att avstå den möjligheten och redogör nedan för våra skäl till det beslutet.

I och med finansutskottets beredning av övergångsregeringens förslag till statens budget har vi nu nått långt bortom den terräng där befintlig konstitutionell praxis kan ge vägledning. Hur riksdagens partier och ledamöter väljer att agera har inte bara konsekvenser för den ekonomiska politiken 2019 utan lägger också grund för konstitutionell praxis för liknande situationer i framtiden. Våra partier har alla gett uttryck för att riksdagsarbetet i ett läge där landet leds av en övergångsregering måste koncentreras mot att få på plats en handlingskraftig regering som åtminstone kan tolereras av en majoritet av ledamöterna.

Vi förväntade oss en ordnad och ansvarsfull process med övergångsbudgeten. Vi anser att den borde ha passerat genom riksdagen som det var tänkt när lagstiftningen antogs och som de principer den är byggd på avser att säkerställa.

Mot detta har framförts att tillämpningen av principerna för en övergångsbudget får negativa konsekvenser för samhällsviktiga funktioner som riksdagen inte bara kan utan också bör korrigera. Det döljer det faktum att förhållandet mellan riksdagen och regeringen är en delikat kombination av konstitutionella regler och upparbetad praxis. Det är fullt rimligt att vilja ändra på den relationen, men det är knappast vad något parti har gett uttryck för vare sig nu eller i andra sammanhang. Det är inte rimligt att en övergångsregering, som inte kan avgå om den inte får igenom sin budget, ska uppdras att verkställa andra partiers ekonomiska politik.

En nyttillträdd regering kommer att behöva lägga fram en extra ändringsbudget med nödvändiga korrigeringar snarast, och det gäller oavsett vilket beslut riksdagen fattar i detta ärende. Det kan dessutom inte uteslutas att försök till sådana korrigeringar i riksdagsbehandlingen riskerar att förvärra problemen genom att skapa ryckighet och oklarhet i myndighetsstyrningen.

I debatten har det också påpekats att det inte är möjligt att i en extra ändringsbudget föreslå skattesänkningar. Detta stämmer när det gäller inkomstskatter, även om det inte är någon hemlighet att vi anser att investeringar i välfärd, klimat, rättsväsende och försvar måste gå före stora skattesänkningar. För oss är ökad jämlikhet centralt. Vi kan inte heller se att någon av de skattesänkningar som riksdagen beslutat om i första steget av budgetprocessen skulle vara så viktig att den trumfar behovet av att skapa en för landet långsiktigt hållbar konstitutionell praxis – snarare tvärtom.

Vi anser därför att lämpligaste praxis i lägen som detta är att riksdagspartierna bör ägna sig åt att bidra till att en regering kan tillträda och snarast lägga fram en extra ändringsbudget på riksdagens bord. I enlighet därmed anser vi att det förslag som övergångsregeringen lagt fram också borde ha blivit riksdagens beslut.

När en ny regering kommit på plats får partierna i riksdagen lägga fram sin egen ekonomiska politik: antingen som regeringsbildare, som förhandlingspart eller som opposition.

När det särskilt gäller utgiftsområde 13 ser vi stora problem med förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna. På senare år har tiden för nyanländas etablering kraftigt förkortats. Fortfarande finns dock stora utmaningar på detta område. En kombination av snabba, effektiva etableringsinsatser och långsiktigt, uthålligt arbete för att minska segregation är nödvändiga för att åstadkomma ett mer jämlikt Sverige där alla som kan jobba jobbar och där alla har samma möjligheter och skyldigheter.

Vi ser därför med stor oro på att Moderaterna och Kristdemokraterna kraftigt vill minska insatserna mot segregation.

Avvecklandet av stödet till socioekonomiskt utsatta områden, som utformats för att stärka kommunernas egna långsiktiga arbete, är oansvarigt. Nedläggningen av Delegationen mot segregation förstärker bilden av att förslagen från Moderaterna och Kristdemokraterna är ämnade att sända signaler om att segregation inte är ett problem som bör förstås och motverkas.

Det har funnits en hög grad av samstämmighet om de jämställdhetspolitiska målen.

Ett problem har dock varit svårigheten att säkerställa att beslutade insatser leder till resultat och jämställdhetspolitiken har varit alltför splittrad. Det var de främsta argumenten den av alliansregeringen tillsatta jämställdhetsutredningen anförde när den föreslog inrättandet av en jämställdhetsmyndighet.

Avsikten med Jämställdhetsmyndigheten har alltså aldrig varit att ersätta jämställdhetsarbetet i andra myndigheter eller organisationer, tvärtom är uppdraget till största delen att samla kunskap, stödja och driva på för att målen i jämställdhetspolitiken ska nås.

Under det knappa år myndigheten har existerat har viktiga steg tagits. Det är olyckligt och ansvarslost att på så lösa underlag som Moderaterna och Kristdemokraterna gör besluta om nedläggning, särskilt utan att mer konkret visa på hur de uppgifter som ålagts myndigheten ska tas omhand eller hur

viktig kompetens ska upprätthållas. Därtill kommer att den uppskattning av avvecklingskostnader som gjorts sannolikt är i underkant.

Vi motsätter oss en avveckling av Jämställdhetsmyndigheten.

2. Anslag inom utgiftsområde 13 (SD)

Magnus Persson (SD), Ebba Hermansson (SD) och Sara Seppälä (SD) anför:

Vi vill tydliggöra Sverigedemokraternas ställningstagande i samband med det första steget av budgetprocessen och riksdagens beslut om bl.a. utgiftsramarna den 12 december 2018. Vid voteringen i kammaren gav Sverigedemokraterna i första hand stöd till partiets eget budgetförslag som skulle ha inneburit viktiga steg mot ett tryggare samhälle och ett land som håller samman. Vårt förslag hade vidare inneburit en möjlighet till en mer seriös migrations- och integrationspolitik samtidigt som nödvändiga prioriteringar av välfärden hade kommit till stånd. De övriga partierna röstade ned vårt budgetförslag och stoppade därmed det förslag som är bäst lämpat för att komma till rätta med de utmaningar som Sverige står inför.

Efter att Sverigedemokraternas förslag fallit i voteringen om statsbudgeten återstod endast övergångsregeringens förslag och ett gemensamt förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna. Sverigedemokraternas bedömning var att det senare förslaget ligger närmare Sverigedemokraternas förslag på partiets prioriterade områden än vad övergångsregeringens förslag gör. Sverigedemokraterna valde därför att stödja Moderaternas och Kristdemokraternas förslag. Ställningstagandet innebär inte att Sverigedemokraterna helt ställer sig bakom förslaget i sak. Vi kan dock konstatera att om Sverigedemokraterna hade lagt ned sina röster hade resultatet blivit att landet skulle behöva regeras med en budget som är mindre väl lämpad för att komma åt de stora samhällsutmaningarna.

3. Anslag inom utgiftsområde 13 (C)

Martin Ådahl (C) anför:

Eftersom riksdagen i det första steget av budgetprocessen har beslutat om en annan utgiftsram för utgiftsområde 13 än den som Centerpartiet har föreslagit avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsanvisningen inom utgiftsområde 13. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:2610. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 13. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 13 läggs fram i kommittémotion 2018/19:2625. Centerpartiet konstaterar i sin partimotion att fram tills dess att en ny regering tillträtt styrs Sverige av en övergångsregering och denna regering har nu presenterat en övergångsbudget. Mot denna

bakgrund har Centerpartiet ingen annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 än regeringen. Det betyder dock inte att regeringens förslag innehåller de reformer som Sverige behöver. Eftersom budgeten är en förlängning av tidigare regeringars beslut finns det ett stort reformbehov.

Centerpartiet anser att nycklarna till att klara ett antal stora samhälls-utmaningar ryms inom utgiftsområdet, inte minst integrationen av nyanlända är viktig. Ett snabbt och väl fungerande mottagande är av största vikt för den enskilde, för att garantera hög sysselsättning och för att säkerställa god kostnads kontroll i den offentliga sektorn. För att åstadkomma detta krävs det att nyanlända invandrare ges rätt och möjlighet att snabbt få sin kunskap inventerad, validerad och kompletterad. Lika viktigt enligt Centerpartiet är det att nyanlända ges rätt att arbeta från dag ett.

I partimotionen beskrivs den inriktning som Centerpartiet anser bör ligga till grund för en kommande regerings politik för att klara bl.a. integrationen. För att klara detta krävs även ett nytt förhållningssätt i politiken. Sverige ska kunna förvänta sig mer av de nyanlända och de nyanlända ska kunna förvänta sig mer av Sverige. Det svenska samhället måste ge nyanlända en möjlighet att påbörja sina nya liv i Sverige och via jobb och språk stå på egna ben. Integrationspolitiken behöver ställa högre krav, bli mer intensiv och effektivare. Därför vill Centerpartiet att det ska införas ett integrationsår för särskilt motiverade nyanlända. Året ska vara självfinansierat genom etableringslån och leda fram till ett kunskaps certifikat. De fyra viktigaste delarna skulle vara intensiv yrkessvenska, praktik inom bristyrken, samhällsorientering samt ett mentorskapsprogram. Jag kommer att återkomma till dessa förslag i ett senare sammanhang.

4. Anslag inom utgiftsområde 13 (L)

Gulan Avci (L) och Maria Nilsson (L) anför:

Eftersom riksdagen i det första steget av budgetprocessen har beslutat om en annan utgiftsram för utgiftsområde 13 än den som Liberalerna har föreslagit avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsanvisningen inom utgiftsområde 13. Liberalernas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Liberalernas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:2988. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 13. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 13 läggs fram i kommittémotion 2018/19:2961.

Även om invandring har gjort Sverige bättre, smartare och rikare har Sverige i dag varken en liberal migrationspolitik eller en fungerande integration. En stängd arbetsmarknad och stelbenta system gör enligt Liberalerna integrationen lång och svår. Barn växer upp omgivna av vuxna som saknar jobb och inte talar svenska. Många flickor och pojkar lever i hederns järngrepp. Vad som behövs är en liberal integrationspolitik – med fokus på jobb, språk och utbildning – som ger var och en de verktyg som

behövs för att växa, försörja sig själv och fullt ut delta i det svenska samhället. En liberal integrationspolitik handlar också om att befästa de demokratiska, jämställda och sekulära värderingar som präglar vårt land.

När det gäller jobben behövs det reformer som gör det enklare och billigare att anställa. För att ge personer med lägre kvalifikationer en ingång till arbetsmarknaden föreslår Liberalerna s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen (se utg.omr. 14). Inträdesjobb ger en ingång till arbetsmarknaden; det är inte en anställningsform för all framtid.

Liberalerna föreslår en rad satsningar och förändringar i förhållande till regeringens förslag inom utgiftsområde 13. Nedan sammanfattar vi dessa förslag.

Kunskaper i det svenska språket är vägen in i det svenska samhället, till frihet och självbestämmande. Liberalerna har länge drivit frågan om språkets betydelse för integrationen och gör därför en bred satsning på svenska för invandrare (sfi). Liberalerna anser att sfi måste anpassas ännu bättre utifrån varje individs kunskaper och förutsättningar (se även utg.omr. 16). Det behövs också ett ökat fokus på resultat och Liberalerna föreslår därför en kontrollstation efter 52 veckors sfi-studier. Liberalerna föreslår vidare att det ska bli enklare att läsa sfi med yrkesinriktning (sfx) i kombination med kompletterande utbildningar. Liberalerna gör också en satsning på svenska för föräldralediga.

För en bättre etablering föreslår Liberalerna vidare en stärkt och förbättrad samhällsorientering. I detta ligger att antalet samhällsorienteringstimmar ska utökas från dagens 60 timmar till 100 timmar och att den information som förmedlas ska baseras på svensk lagstiftning och betona principer som är centrala för vårt demokratiska, sekulära och jämställda samhälle.

För att betona språkets betydelse, liksom kunskaper om det svenska samhället och demokratiska värderingar, föreslår Liberalerna vidare att den som vill bli svensk medborgare ska göra ett språk- och samhällsprov. Denna reform innebär att ett nytt anslag, System för språk- och samhällstest medborgarskap, föreslås.

Som ytterligare ett sätt att förbättra integration och förkorta vägen till jobb måste kraven på att delta i etableringsinsatser öka och Liberalerna föreslår därför att den som inte deltar i etableringsåtgärder ska få sänkt etableringsersättning.

Att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck är en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna. Det handlar om att försvara flickors och kvinnors, likaväl som pojkars och mäns, frihet och om att motverka framväxten av parallellsamhällen. Liberalerna föreslår därför att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck stärks och permanentas genom en särskild satsning om en halv miljard kronor under fyra år. I detta ligger bl.a. att det civila samhället och organisationer som arbetar med hedersfrågor får ökat stöd. Reformen innebär att ett nytt anslag, Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck, inrättas.

När det gäller det jämställdhetspolitiska arbetet inklusive mäns våld mot kvinnor föreslår Liberalerna att resurser bl.a. till skyddade boenden ska öronmärkas.

Liberalerna instämmer inte i utskottets förslag att lägga ned Jämställdhetsmyndigheten. Liberalerna var pådrivande för att Jämställdhetsmyndigheten bildades och vi vidhåller att den fyller en mycket viktig funktion som statlig expertmyndighet och behöver finnas kvar. I Liberalernas budgetalternativ ingick ingen neddragning av Jämställdhetsmyndigheten. Vi är djupt bekymrade över vad som kommer att hända med alla de uppdrag som samlats hos Jämställdhetsmyndigheten, och vi kan konstatera att Moderaterna och Kristdemokraterna inte har presenterat någon som helst plan för hur uppdragen ska tas om hand när myndigheten har avvecklats. Vi tänker bl.a. på arbetet med nationell kunskapsutveckling och strategiska övergripande frågor kring hedersrelaterat våld och förtryck, arbetet med våld mot kvinnor och mot människohandel och prostitution. Budgetbeslutet för 2019 tas i ett läge när Sverige ännu saknar regering, och Liberalerna anser att den regering som så småningom tillträder måste lägga fram nya förslag för att återta beslutet att lägga ned Jämställdhetsmyndigheten. Om myndigheten trots allt avvecklas, vilket vi motsätter oss, är det ytterst angeläget att de uppdrag som överförts till myndigheten återförs till de myndigheter och aktörer som hade ansvaret tidigare och att det säkerställs att ingen kompetens och erfarenhet går förlorad.

Ett antal bostadsområden i Sverige präglas av socialt och ekonomiskt utanförskap. Många nyanlända familjer förpassas till storstädernas förorter, där barn växer upp i trångboddhet, utan att se vuxna gå till jobbet, där bidragsberoendet är stort, där skolresultaten är dåliga. Liberalerna vill motverka en situation där samhällets institutioner i utsatta områden utmanas av parallella strukturer med egen normbildning, ekonomi och rättskipning. Liberalerna avvisar regeringens satsningar på bidrag utan motprestation och inrättandet av myndigheten Delegationen mot segregation på området vilket innebär att besparingar kan ske. I stället vill Liberalerna återinföra och permanenta ett prestationsbaserat stimulansbidrag till kommuner och stadsdelar som aktivt jobbar med att förbättra situationen i områdena.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 13:

1. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:108 av Magnus Persson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:735 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till kvinnojourer och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av fler kvinnojourer med hedersrelaterat våld som särskilt kompetensområde och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat stöd till NCK (Nationellt centrum för kvinnofrid) och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1832 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att avskaffa Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2372 av Henrik Vinge m.fl. (SD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2. Riksdagen avslår regeringens förslag om beställningsbemyndiganden avseende anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag om beställningsbemyndiganden avseende anslaget 3:3 Bidrag för kvinnors organisering.

2018/19:2625 av Martin Ådahl m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om beställningsbemyndiganden avseende anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka etableringsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla verksamheten Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla samordningen för att motverka prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål på Länsstyrelsen Stockholm och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned den nya jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en delegation för jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned projektet om åtgärder mot segregation och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillskjuta medel till en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Delegationen mot segregation bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anslaget bidrag för kvinnors organisering bör upphöra och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen avslår regeringens förslag om beställningsbemyndiganden avseende anslaget Bidrag för kvinnors organisering.

2018/19:2923 av Jan Björklund m.fl. (L):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade krav på deltagande i etableringsinsatser och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kontrollstation efter 52 veckors sfi-studier och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2932 av Jessica Polfjärd m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om beställningsbemyndiganden avseende anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den föreslagna användningen av anslaget 3:2 Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den föreslagna användningen av anslaget 4:2 Delegationen mot segregation och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tillfällig satsning inom ramen för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Jämställdhetsmyndigheten bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anslaget för åtgärder mot segregation bör upphöra och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Delegationen mot segregation bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2961 av Gulan Avci m.fl. (L):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag att bemyndiga regeringen att under 2019 för anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2020–2027 (avsnitt 6.4.1).

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag			Avvikelse från regeringen		
	M	SD	C	KD	L	
1:1 Etableringsåtgärder	238 430	-10 000	-238 430	-39 000	+145 000	
1:2 Kommunersättning vid flyktningmottagande	13 196 275		-3 299 069		+100 000	
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	3 707 530		-3 707 530	-650 000	-199 000	
1:4 Hemutrustningslån	202 863	-37 000	-202 863			
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	124 984		-62 492			
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	72 919				-15 000	
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	334 039	+57 000	+50 000	+107 700	-50 000	
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	81 085	-40 000	-40 543	-81 000		
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	28 163		-28 163	-28 000		
4:1 Åtgärder mot segregation	478 000	-478 000	-478 000	-478 000	-378 000	
4:2 Delegationen mot segregation	22 195	-11 000	-11 098	-22 195	-10 000	
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>						
99:1 Obligatorisk förskola			+203 000			
99:2 Jämställdhetsdelegation				+13 000		
99:3 System för språk- och samhällstest medborgarskap					+25 000	
99:4 Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck					+125 000	
Summa för utgiftsområdet	18 486 483	-519 000	-7 815 187	±0	-1 177 495	

BILAGA 3

Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen					
			M	SD	C	KD	L	
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	38 300	2020					
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	28 163	2020		-28 163		-28 163	
4:1	Åtgärder mot segregation	1 000 000	2020–2027	-1 000 000	-1 000 000		-1 000 000	-1 000 000
Summa beställningsbemyndiganden		1 066 463		-1 000 000	-1 028 163	±0	-1 028 163	-1 000 000

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Förslaget till beslut överensstämmer med regeringens förslag utom när det gäller anslagen 1:1, 1:2, 1:4, 3:1, 3:2, 4:1 och 4:2.

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Etableringsåtgärder	-10 000	228 430
1:2 Kommunersättning vid flyktingmottagande	-100 000	13 096 275
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	±0	3 707 530
1:4 Hemtrustningslån	-37 000	165 863
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	±0	124 984
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	72 919
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	+57 000	391 039
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	-40 000	41 085
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	±0	28 163
4:1 Åtgärder mot segregation	-378 000	100 000
4:2 Delegationen mot segregation	-11 000	11 195
Summa för utgiftsområdet	-519 000	17 967 483

BILAGA 5

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden

Förslaget till beslut överensstämmer med regeringens förslag utom när det gäller beställningsbemyndigandet för anslaget 4:1.

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag	Tidsperiod
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	38 300	2020
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	±0	28 163	2020
4:1 Åtgärder mot segregation	-1 000 000	0	2020–2027
Summa beställningsbemyndiganden	-1 000 000	66 463	

BILAGA 6

Reservanternas anslagsförslag

Reservation (SD)

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering

Anslag		Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1	Etableringsåtgärder	-238 430	0
1:2	Kommunersättning vid flyktingmottagande	-3 299 069	9 897 206
1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-3 707 530	0
1:4	Hemutrustningslån	-202 863	0
2:1	Diskrimineringsombudsmannen	-62 492	62 492
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	72 919
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	+50 000	384 039
3:2	Jämställdhetsmyndigheten	-40 543	40 542
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	-28 163	0
4:1	Åtgärder mot segregation	-478 000	0
4:2	Delegationen mot segregation	-11 098	11 097
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>			
99:1	Obligatorisk förskola	+203 000	203 000
Summa för utgiftsområdet		-7 815 188	10 671 295

BILAGA 7Reservanternas förslag till
beställningsbemyndiganden**Reservation (SD)**Beställningsbemyndiganden för 2019 inom
utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända
invandrades etablering*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag	Tidsperiod
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	38 300	2020
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	-28 163	0	2020
4:1 Åtgärder mot segregation	-1 000 000	0	2020–2027
Summa beställningsbemyndiganden	-1 028 163	38 300	